

ר"ט דקדוקי' 1-1-1

. והיה תמים,

אף זה צויר אחר צויר, היה שלם בכל נסיונותי<sup>221</sup>. ולפי מדרשו התהלך לפני במצות מילה\*, ובדבר הזה תהיה תמים, שכל זמן שהעלה בך אתה בעל מום לפני<sup>222</sup>. ד"א והיה תמים (עכשיו<sup>223</sup> אתה חסר ה' אברים: ב' עינים, ב' אזנים\*, וראש הגויה) שאוסף לך<sup>224</sup> אות על שמך ויהיו מנין אותיותך רמ"ח כמנין אברריך.

(ב) [225] ואתנה פריתי, ברית של אהבה וברית הארץ\* להורישה לך על ידי מצוה זו<sup>225</sup>].

(ג) ויפל אברם על פניו, ממורא השכינה, שעד שלא מל\* לא היה בו כח לעמוד ורוח הקודש נצבת עליו, וזהו שנאמר בבלעם: נופל וגלוי עינים<sup>226</sup>. בברייתא דר' אליעזר<sup>227</sup>.

ג'ו' מ'פ'ל' א'ר'ע

ל'מ'ת'ו' (3,5)

שאלה יז

\*

כד הווקק לחתוך הערלה ולפרוע המילה. ז"ר (ס"א א"י) דכל אסין וגמין רבוין, ואע"ג דאמר"י צפ' הערל (יבמות ע"א): אמר רבה זר' ר' יחזק אמר רב לא נחנה פריעה לאברהם אבינו שנאמר וסב מול את בני ישראל שנים, מכל מקום קיימה הוא מעצמו כמו שקיים כל המורה אפילו עירובי תבשילין כדאימא בימא (כ"א), אבל מצות מילה לא קיימה עד שנצטווה צה משום דיודע היה שעמיד להצטוות עליה ואז יהיה מצווה ועושה שהוא גדול ממי שאינו מצווה ועושה כדאימא בקדושין (ל"א).

עוד ששאלת ממני לתרץ קושיא שמקשים קצת אנשים כמה שפרש"י ז"ל בפרשת וירא שמה שזכר באלוני מומרא הוא שנתן לו עצה על המילה וכי אדם גדול כאברהם היה צריך לעצת מומרא:  
דע כי כפי' הגאון מהר"ר אליא מורח"י ז"לה על פי' רש"י ז"ל של התורה מוכיר תרוץ לזה וע"ש אך אני מצאתי כלקושים ואומר שם כי אאע"ה קיים כל התורה כולה ואפי' עירובי תבשילין ולא היה מצווה ועושה ועתה אחרי שקיים כל התורה היה מצטער לקיים מצות המילה קודם שיצוהו הש"י ואז יעצהו מומרא ואמר לו השמר לך מעשות זה כי בשלמא בכל התורה יפה כוונת ולא כראשונים שלא עשו אלא ז' מצות כי יפ' עשית ליטול שכר לכל הפחות כמי שאינו מצווה ועושה ואם יצוה הש"י לך לעשותם אז תטול שכר מצווה ועושה שהוא גדול יותר אבל המלה אם תתקיים אתה כעצמך בלא מצות הש"י שוב לא תוכל לקיים אותה' ולא תהא עליה מצווה ועושה ויש לך לסמוך על הש"י שדלתי יצוה לך כרי שתהיה תמים וכן ההכיס דעתו של הקב"ה וצוהו עליה ושמוח אברהם על אותה העצה ז"ל וכה להגלות ה"ה בחלקו; ושלוס לך כנפשו וכפש אהובך שמוח הקטן כן לא"ה כמה ר' משה לכית קלעי ז"לה:

ק'יושן א'א'ו

\*דא"ר ח' גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה אמר רב יוסף מריש ה"א מאן דהוה אמר לי הלכה כר"י דאמר סומא פטור מן המצות עבידנא יומא טבא לרבנן דהא לא מיפקידנא והא עבידנא השרא דשמעיתא להא דא"ר חנינא גדול מצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה ועושה אדרבה מאן דאמר לי דאין הלכה כרבי יהודה עבידנא יומא טבא לרבנן

ר"ע

\*... גדוץ' המלווה ועושה... נראה דהיינו טעמא דמי שמלווה ועושה עדיף לפי שדואג ומצטער יותר פן יעבור ממי שאין מצווה שיש לו פח בסלו שאם ירלה יניח: